

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo p[ri]m[us]

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

pōt eē dei charitas. vñ. j. Jo. ij. Nolite dilige-
re mūdū: neq; ea q̄ in mūdō sunt: qm̄
si q̄s diligit mūdū n̄ ē charitas p̄ris i illo
Sola at̄ ē charitas q̄ facit sursum ascēdere
Aug. Amor me? pōd? meū eo feror? q̄
cūq; feror? Figura. iij. Reg. ij. Helias
cū trāssit aq̄s iordanis in curru igneo
elevator est in celū. Expone Iordanis in
terpretatur riuus iudicij. Faciat q̄ vnusq; //
q; iudiciū de se et trāseat aq̄s mūdane p̄cu-
piscētie et sic dō p̄ gratiā et charitatē recōcili-
abit et in charitatē seruiore ascēdet i celū
Nā vt d̄r Ja. j. Coronā uitę re. pmisit deo
diligētib; se.

Secūdo ar. In p̄ce. zc. Nūc de tertio
q̄d ē mysteriū gl̄iosissime exaltatiōis
q̄ sedet ad dexterā p̄ris. A dextris inq̄
ad eq̄litate p̄ris q̄ntū ad diuinitatē: et i
bonis p̄ris portioib; p̄ ceteris creatur̄
q̄ntū ad hūanitatē. Sedet inq̄ nō solū p̄
se sed etiā p̄ nob. Ro. viij. Qui ē ad dexte-
rā et interpellat p̄ nob. Est at̄ in h̄ p̄rem-
plāda n̄re p̄mōtiōis vtilitas p̄cipue q̄ ad
tres virtutes theologicas.

Primo ad fidei firmioris certificationē.

Secūdo ad certioris spei subleuationē.

Tertio ad feruentioris charitatis af-

fectionem.
Primo ad firmioris fidei certificationē q̄
maxime p̄ h̄ certifiat q̄ vt dixerat imple-
tū est. In dixerat Jo. xij. Glādo ad pa-
trē. Et nūc dixi vobis p̄us q̄ fiat vt eū fa-
ctū fuerit credatis scz qz ego sū deo. Leo
papa ser. de ascēsiōe. Tūc ad equalē p̄ri fi-
liū cruditor fides gressu mētis cepit ascē-
dere. Et Aug. sup illo Jo. xij. Si dilige-
retis me gauderet; vtiq; qz vado ad pa-
trē zc. Jo subtrahō formā istā serui in q̄
pater maior me est: vt deū sp̄ualiter vide-
re possitis. **S**ecūdo ad spei subleuatiō-
nē. Sperare eim debem? q̄ vbi ē caput il-
lic est et mēbra. In ip̄e dñs dicebat Jo.
xij. Accipia vob; ad meipsum vt vbi ego
sum et vos sitis. Leo papa. Eū ascēsiō nō
stra ē p̄uictor q̄ p̄cessit gl̄a capitis eo spel-
sedet et corpis. Nā et ip̄e p̄or ascēdit vt viā
ōnderet. Michę. ij. Ascēdit pandēs iter
an̄ eos. Aug. Quia fact? est tibi saluator
surget ambula habes q̄: noli p̄gredere. s.
vt puenias vbi tā introiuit ch̄us et sedet
ad dexterā p̄ris. Jo d̄r paul? Heb. vj. Eō

fugim? ad tenendā p̄positā spem quā sic
ancoram aie habem? tutā atq; firmā et in-
cedentē vsq; ad interiora velaminis vbi p̄
cursum p̄ nob introiuit iesus. **T**ertio ad
feruentioris charitatis affectionē. Ad h̄ ei
ascēdit et sedet ad dexterā p̄ris vt ad se tra-
hat corda n̄ra. Nā vt d̄r Matth. vj. Vbi
ē thesaurus tuus ibi est et cor tuū thesau-
rus aut̄ hūani gñis est ip̄e ch̄us. Item
vt inde nobis trāsmittat sp̄m̄ctm̄ cuius
p̄ncipale donū est charitas. In dicebat
dñs Jo. xij. Expedi vob; vt ego vadā.
Si em̄ nō abiero paraclēt? nō veniet ad
vos. Si at̄ abiero mittā eū ad vos. Hoc
discipulis dicebat. Sim? igit et nos disci-
puli ch̄i et sic sperare poterim? aduētum
sp̄m̄cti. Sed interim oratiōi instem? sc̄o
desiderio flagrātes q̄d maxie disponit ad
susceptionē sp̄m̄cti. **E**xēplū de apostol
q̄ h̄ tempe intermedio erant pseuerantes
in oratiōe: vt h̄r Act. j. Et ipsi orantibus
affuit sp̄m̄ctus. In cantat eccl̄ia. **O**ran-
tib; apostolis deū venisse nūciat.

Tertio ar. Aud. Si q̄ dñs fideles sue
cedem̄ hereditatē celestē et p̄cessit eius
possessionē acceptur? Sz h̄ mltū timere
dēm? ne ex n̄ra maliciā h̄mōi hereditas a
nob sit aliena. Nā vt dicit iura. Qui seu-
dū alienat cadit a iure feudi et dñs illud
aliq; p̄cedere p̄ lib. feudoz. Costi tutiōe.
Si elietul? Et de feudis. c. ij. Propōe ca-
sum de eo q̄ veditit hereditate suā quaz
f̄r ei? redēmit volēs eā sibi reddere: quaz
redditā itez ille alienauit: et sic merito a-
misit. Expōe et applica qm̄ qn̄ peccat aliq;
q̄s alienat a se hereditatē celestē. j. Cor.
vj. An nescitis qz iniq; regnū dei nō posside-
bunt. Nolite errare: neq; fornicarij: neq;
idolis seruiētes: neq; adulteri: neq; mol-
les: neq; masculoz p̄cupitores: neq; fures
neq; auari: neq; ebriosi: neq; maledicēte
q; rapaces: regnū dei possidebūt.

Dñica infra octa. ascen. Sermo p̄m?

Stote p̄r.

Et c. j. Pe. iij. Cū venerit p̄-
a p̄re sp̄m̄ veritatis q̄ a p̄re p̄cedit ille. **T**e-
stimoniū p̄bi. de me. et vos testimoniu p̄-
cc 5

Domica infra oct. ascēliōis

bibebitis. Jo. xv. Ubi spūscūs: ibi vera prudētia. In illis autē ybis notat tres desiderabiles effectus spūscū. Primus est letificatiua solatio q̄ notat in hoc ybie paraclētus qd solator interpretat. Dicitur spūscū veniētē solatorē dicit ab opa- tōe nomē ei ipōnēs qz illis q̄s se dignos reperit incredibile gaudiū tribuit. Semper p̄terna q̄ppe leticia in eoz corde p̄fat qz spūscūs ē inhabitator. Secūda ē illuminatiua instructio: qz notat eū spūscū p̄fat. Jo. xv. Cū venerit ille spūscū p̄fatitatis docebit vos omnē p̄ratē. Tertius est declaratiua testificatio. cum dicitur ille testi. phibebit vobis: Aug. Ille testimoniū phibebit: et vos phibebitis. Ille in cordib⁹ vris inspirado: vos vocib⁹ vestris sonado. Nō poteritis p̄dicare qd nōstis: qz ab inicio meū estis qd mō nō facitis. qz illi spūscū plenitudo nōdū adest vob: dabit em̄ vob fiducia testimoniū phibēdi: charitas dei diffusa in cordib⁹ vris p̄ spūscū q̄ dabit vobis Perfecta ei charitas foras mittit timorē

Salutatio. **E**stote. **P**rimus arti. An prudentia possit esse sine gratia. **R**espondeo sic. Lu. xv. Filij huius seculi prudentiores filij lucis in generatione sua sunt. Contra. Nō potest quis sine gratia recte p̄siliari iudicare et efficaciter p̄cipere de his q̄ p̄tinet ad finē vltimū qd p̄tinet ad prudentiā. **R**espondeo Th. ho. 2a. 2e. q. xlvij. Prudentia tripliciter dicitur. Est enim prudentia fallax: et p̄ similitudinē dicta. cū. s. q̄s p̄ malū finē disponit p̄gruetia media. Huiusmodi prudentia carnis q̄ finē vltimū p̄stituit i delectatione carnis. **S**ecunda est prudentia p̄a s̄ imp̄fecta q̄ inuenit vias accommodatas ad finē s̄ p̄ bonū n̄ totū vite hūane s̄ alieū sp̄ealis negocij: puta ad negociandū aut nauigandū sic dicitur prudēs negociator aut naua. **T**ercia si inuenit vias accommodatas ad finem simpliciter vltimū tū deficiat i p̄ncipali actu prudentie. puta bñ cōsiliat̄ et recte iudicat etiam de his que p̄tinet ad totam vitam s̄ nō efficaciter p̄cipit. **T**ercia est prudentia p̄a et p̄fecta q̄ ad finē totū vite hūane recte p̄siliat et indicat et p̄cipit. Et hec est prudentia simpliciter q̄ in p̄tōrib⁹ eē nō p̄t. **P**rima autē est in solis p̄tōrib⁹. **S**ecunda ē cōis bonis et malis maxime illa que est imp̄fecta p̄pter finē particulare. Illud autē qd

obijcitur intelligit de p̄ma prudentia. Nō enim dicitur qd simpliciter sint prudentes s̄ in generatione sua. **R**espondeo Th. ho. **P**ro sū d. Nō est prudens q̄ spe longe vite exponit animā p̄culo dānationis sue. **M**arcialis. Non est crede mihi prudētis dicere viuā. **S**era nimis vita est crastina viuere hodie. **U**bi Arist. dicit. **E**thicoz. **I**mpossibile est prudētē eē nō exātem bonū. q. d. **S**i q̄s differat fieri bonus nō est prudēs. **S**ed q̄rit An prudentia recte dicitur. **R**espondeo sic. **E**t q̄ p̄clude qd si p̄ prudentes eē volum⁹ necessario sūt abijcēda peccata. **N**emo certe stultior q̄ q̄ in p̄tōis iactet. **A**ug. **A**udacior est q̄ cū vno p̄tō mortalit dormit q̄ cū septē hostib⁹ iuicē p̄ morte sua obligat⁹ p̄stigit. **H**eu hō nō aduertit adulteri: auariti: fures etc. **P**rouer. j. **S**apientia atqz doctrinā stulti despiciūt. **F**igura. **S**aul p̄temnēs dei mandatū et suā correctionē insensat⁹ fact⁹ et aspū ma ligno exagitatus ē: vt hētur. j. **R**egū. xv. et xvj. **E**xpone. **S**aul abijcēs interpretat. **Q**uod sūt q̄ mādatis dei aburūtur p̄temnēt. **J**ō stulti sūt et a diabolo reguntur. **E**ccl. j. **S**tultoz infinit⁹ est numer⁹.

Secundū arti. **N**otandū p̄mo qd si p̄prie primus terminis dicitur **D**am. **S**apientia ad p̄tēplatiū: prudentiā p̄o ad actiū p̄tinere. **E**t sup̄ illud p̄s. **D**s meū loq̄t s̄ p̄ p̄tētia et meditatio cordis mei prudentiā: dicit glo. **S**apientia ad res diuinas p̄tinet: s̄ prudentia p̄tinet ad mores. **S**ep̄t̄ tñ accipiūtur p̄ eodē sapiētia et prudentia: neqz in tendim⁹ vti terminis istis stricte sumpt⁹. **N**otandū est autē qd triplex est prudentia.

Prima est imitabilis. **S**ecunda est vituperabilis. **T**ercia est laudabilis. **I**n h̄ sermone dicēdū ē de p̄ma q̄ ē p̄: idētia naturalis siue solertia qdā natura: ter reptā etiā in q̄busdā brutis animalib⁹: sicut qd agn⁹ statim nat⁹ naturalit̄ cognoscit latū m̄ris: et fugit lupū que alias nūq̄ vidit. **U**bi scriptura p̄ponit nobis huiusmodi prudentiā vt a nobis imitabile. **J**ob. xij. **I**n terroga iumēta et docebūt re. **E**t puer. vij. **G**ade ad formicā o piger et p̄sidera vias ei⁹ et discē ab easapiam. i. prudentiā q̄ cū nō habeat ducē nec p̄ce. parat in e. ei. sibi et cō. in mes. qd comedat. **E**t **D**arr. r. **E**stote prudentes sicut serpētēs: et simplici

res sicut colūbe. Est autē in serpēte triplex
p̄siderāda prudētia a nobis imitanda.

Prima est prudētia sollicitē custodi-
tionis.

Secūda ē p̄grue renouatiōis.

Tertia ē caute euasiōis.

Prima igit̄ r̄. qz vīcz oīa mēbra exponit vt
p̄ncipalioē p̄c. s. caput custodiat. Vñ p̄
aquā narās caput elenat ne submergat.
Sic z corp⁹ exponere debem⁹ vt aīa cu-
stodiat z caput mētis eleuare ne delicia-
rū aq̄s submergat. Deuter. iij. Niaz tuā
sollicitē serua. Vñ Matthe. xvj. Quid p̄
dest hōi si vni. mū. lu. aīe p̄o sue r̄c. Se-
cūda ē prudētia debite renouatiōis qz vī-
delz serpēs renouari cupiēs p̄ foramē ar-
tū trāst̄ pellē veterē exuens postea q̄ for-
aquā porauit. Sic z hō f̄nouari volēs a-
quā for̄ viuī. i. sacre doct̄ie haurire dz z i
arto p̄nie foramine pellē veterē hōis. Ama-
lā p̄suetudinē exuere nouū hōiem q̄ f̄m
deū creat⁹ ē inducēdo z peti venenū in cō-
fessioē totalit̄ euomēdo. Eph. iij. Depo-
nite vos f̄m p̄stinā cōuersationē veterem
hōiem q̄ corrupit̄ f̄m desideria erroris.
Renouamini autē in spū mēt̄s v̄se z indui-
te nouū hōiem q̄ f̄m deū creat⁹ ē in iusti-
tia z sc̄ritate vitat̄. Tertia ē prudētia
caute euasiōis. Serpēs em̄ q̄ d̄r asp̄is vt
incāratōne euadat aures suas obturat.
Vñ cū cauda alcerā terra sup̄ quā aures
firmat. Sic et hō dz euadere diabolū in-
cāratōre z t̄ratōes ei⁹ aures cordis ob-
turādo ex p̄sideratiōe finis n̄f̄i q̄ est sicut
cauda: z ex p̄sideratiōe corporis fragilita-
tis q̄ est ex terra. Ps. Sic aspidis surdez
obturantis aures suas. Exēplū inductū
vñ ad p̄sideratiōne n̄re miserie fragilita-
tis z finis n̄f̄i. Rex q̄dā erat nūq̄ ridens
qm̄ iūq̄ festū fieret. Semel a quodā a-
mico suo reprehensus sup̄ hoc dixit ei q̄
altas sibi r̄nderet fecit ergo parari cathe-
drā cū pedib⁹ putridis z collocari eaz q̄d
mō sup̄ fornacē ardente z desup̄ gladiū z
p̄dētē cū fragili chordula. Quo sic dispo-
sito illū rep̄b̄nsorē iussit sedere in cathe-
dra et q̄rtuor hōies cū q̄rtuor gladijs col-
locari iuxta eū. vñū retro: aliū aīz: alium a
dextris: aliū a sinistris: z apportari coraz
eo cibaria delectabilia: z ioculatores ad
gaudiū excitātes. Et his factis iuitauit

eū rex ad ridendū. Et ille dixit. Et quō ri-
dere possum? Si habere oīa mūdi delecta-
tabilia cū istis incōmodis z piculis q̄ vi-
deo supra infra z iuxta me: non t̄n ridere
possem. Tunc ait rex. Et ego quō ridere
possum q̄ntacūq̄ sint festa corā me: q̄ ama-
ritudinē peccatorū meorū post me: incerti-
tudinē futuroz aī me: vexatiōes aduersi-
tatiū p̄ntium a sinistris: nocumēta p̄sp̄ri-
tatiū a dextris tāq̄ gladios acutos: distri-
ctiōne diuine s̄nie sup̄ me: voraginē inferni
infra me p̄sidero. Et inter hec p̄stitutus
sum in hac fragili sede de q̄ q̄ridie p̄cipita-
ri expecto. Hec pericula cogitate o pecca-
tores z tāq̄ prudentes studeatis euadē-
re. Hier. l. Fugite de medio babilonis
vt saluet vnusq̄q̄ animā suā.

Tertius articulus. Aud. qm̄ bruta anī-
malia nos edocēt in futurū p̄uidere
z picula p̄cauere. Cauete ne negligaris z
inueniamini de nūero non prudentiū sed
stultoz. Horate q̄ dicit lex. Stultis non
cōsuetū est succurrere: sed errantib⁹. ff. de
iur. z feti ignozātia. l. vlt. §. vl. Et vigilan-
tib⁹ z nō negligentib⁹ f̄m urā subuenien-
dū est. De rex p̄mutatione. Cū vnuerso-
rū. Et de dona iter dilectos. Audite. Si
q̄s sufficienter p̄monitus z edoc⁹ de fu-
turo mort̄ periculo p̄ nihilo duceret nec
caueret nōne stultus reputaret: z si per-
iculū illū sc̄iēter icurreret: nōne merito ibi
relinq̄ret. Propone casū magis in piculis
lari z applica: qm̄ satis p̄moniti sumus de
piculis n̄re dānatiōis: iō caueam⁹. Qm̄
vt d̄r Eccl. iij. Qui amat piculū p̄bit i illo

Sermo. ij.

Stote pru.

r̄c. Nō nouerūt patres neq̄
ne. Jo. xvj. Tales nō sūt de
nūero prudētū qui nō habent sc̄iam dei.
Osee. iij. Nō est sc̄ia dei in terra. i. in cor-
de terrenis dedito: quia videlz deū post
ponit et obliuioni tradit. Nō em̄ p̄siderat
dei potentia neq̄ sapientia: neq̄ beniuo-
lentiam. De potentia de. j. Pe. v. Nulla
mīni sub potētī māu d̄i r̄c. De sapia Ro.
xj. D̄ altitudo distiaz sapie z sc̄ie dei. r̄c.
De beniuolētia. ps. Custate videte q̄ntā
suauis ē d̄s r̄c. Saluatio Estote r̄c.